

FOAIA DIECEZANĂ

Organ al Epărhiei gr. or. rom. a Caransebeșului

APARE DUMINICA

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria pe an 10 coroane
 „ „ pe 1/2 de an 5 cor.
 „ România și străinătate pe an 14 frc.
 „ „ „ pe 1/2 an 7 „

Prețul inserțiunilor:

Pentru publicațiuni oficiale, concursuri, edicte
 etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la
 150 de cuvinte 6 cor., până la 200 de cuvinte
 8 cor., de aci în sus 10 coroane.

Manuscrisurile să adresează la redacțiunea

„FOAIA DIECEZANĂ“
 iar banii de prenumerațiune și inserțiuni la
 Administrațiunea Tipografiei și Librării die-
 cezane în Caransebeș. — Telefon Nr. 30.

Nr 185 Metr. — Anul 1910.

IOAN,

din îndurarea lui Dumnezeu arhiepiscop al bisericii ortodoxe în Transilvania și mitropolit al Românilor greco-orientali din Ungaria și Transilvania, cavaler al ordinului „Coroana de fer clasa II“ și proprietarul „Crucii celei mari a ordinului Francisc Iosif I.“

Facem cunoscut tuturor, cărora să cuvine, că după ce Cristos adevăratul Dumnezeu, celace în chipul limbilor de foc a trimis din ceriu preasfântul Duh preste sfinții săi învățăcei și apostoli, a așăzat prin lege în sfânta sa biserică graduri și tagme superioare, alegând aceleiaș sfinte biserici apostoli, episcopi și păstori, dela cari îndreptătorii bisericii lui Dumnezeu și păstorii turmei lui Cristos, până în ziua de azi, prin primire unul dela altul să făcură demni a fi părtași acelor daruri și dărui; și după ce prin încetarea din viață a fericitului Episcop **NICOLAE POPEA**, din eparhia Caransebeșului, aceeaș eparhie scutită de Dumnezeu a rămas fără arhipăstor; iar oficiul Nostru mitropolitan, care după Dumnezeu îl avem dela sfânta noastră biserică, cu preagrațioasa voie a Majestății Sale cesare și apostolice-regie, pentru Români greco-orientali din Ungaria și Transilvania, poștește dela noi a ne îngriji pentru eparhiile mitropoliei noastre și a le da acelor episcopi prin alegerea persoanelor iubitoare de Dumnezeu, demne și îmbrăcate cu însușirile, ce să recer la purtarea jugului evangelic, ca așa drept să să îndrepteze cuvântul adevărului lui Dumnezeu.

Noi având în vedere votul reprezentanților clerului și poporului din eparhia vacantă a Caransebeșului, pronunțat în sinodul aceleiaș eparhii la 21 Noemvrie 1909, și făcând în partea aceasta

cercetare cu amănuntul în sinodul nostru arhieresc la 1 Decemvrie 1909, am aflat, că alesul aceluiaș cler și popor, iubitul de Dumnezeu protosinzel, mai apoi arhimandrit **Dr. MIRON E. CRISTEA**, recomandat prin tăria lui în credința ortodoxă și în legea sfintei noastre biserici răsăritene, prin activitatea lui în oficiile sale de până acum și prin viață onestă, fiind noi încredințați și despre neclătita lui credință și supunere către Majestatea Sa cesară și apostolică-regie **FRANCISC IOSIF I.**, către preainalta casă domnitoare, precum și către constituțiunea și legile patriei, — este calificat pentru promovare la demnitatea de episcop al eparhiei Caransebeșului, și după ce alegerea lui de episcop al acestei eparhii fu preagrațios întărită de Majestatea Sa cesară și apostolică-regie cu preainalta rezoluțiune din 11 Aprilie nou a. c., Noi pe acelaș iubit de Dumnezeu arhimandrit **Dr. MIRON E. CRISTEA**, prin puterea dată nouă dela Dumnezeu, cu împreună-lucrarea preasfințitului frate în Cristos, a iubitului de Dumnezeu episcop al eparhiei Aradului **IOAN IGNATIE PAP**, chemând darul preasfântului Duh în ziua de astăzi în biserică noastră mitropolitană din Sibiu, l-am hirotonit de arhieru și l-am instituit de episcop al eparhiei Caransebeșului și al tuturor orașelor și satelor, care să țin acum, sau să vor ținea în viitor de scaunul episcopesc al Caransebeșului; primind dela dânsul profesiunea credinței și promisiunile date în scris și cu cuvântul în fața bisericii și sperând foarte, că acelea toate le va ținea nevătămăte și va observa și către umilința noastră ascultarea cuvenită după ordinea canonică.

Despre toate acestea dar emitem și dăm la mâna numitului nou-hirotonit episcop **Dr. MIRON E. CRISTEA** Gramata aceasta a noastră, ca document despre aceea, că prin darul preasfântului Duh, care toate le îndeplinește,

dânsul este investit cu demnitatea arhierască și cu iurisdicțiune episcopescă în eparhia Caransebeșului, având dar și putere de a pune după prescripțiile sfintei noastre biserici răsăritene cetitori, cantori, ipodiaconi, diaconi, presbiteri și protopresbiteri la bisericile eparhiei Caransebeșului, eventual egumeni și arhimandriți la mănăstirile acestei eparhii, după rândul ierarhic din provincia noastră mitropolitană, și a face în eparhia sa toate celeace lui, ca unui Episcop să cuvin spre edificarea spirituală a turmei sale; recomandăm deodată tuturor celor de statul preoțesc și întregului popor ortodox din eparhia Caransebeșului, precum și din alte părți ale provinciei noastre mitropolitane: ca pe acelaș mai sus numit Episcop de atare să-l cunoască și respecteze, iar deosebi cei din eparhia Caransebeșului să i-se plece cu toată voea, să-i arate în toate supunere și ascultare ca fii sufletești, privindu-l și venerându-l întru toate ca pre episcopul, învățătorul și păstorul lor, carele este următor sfinților apostoli ai lui Iisus Cristos Mântuitorului nostru, căruia să cuvine toată mărirea, onoarea și închinăciunea întru toți vecii.

S'a dat în reședința noastră arhiepiscopescă-mitropolitană din Sibiu, la 20 Aprilie, anul Domnului 1910.

Ioanu Meșianu

Arhiepiscop și mitropolit.

Sărbările din Caransebeș

a) Vorbirea D-lui Dr. Gheorghe Dobrin, rostită cu prilejul serenadei la reședința episcopescă.

Il. Domnule Episcop!

Prea sfinte Părinte!

Dieceza gr. or. rom. a Caransebeșului salută cu respect și devotament pe noul său episcop. **Dr. M. E. Cristea, episcopul Severinului să trăiască!**

Dalba primăvară plutește în văzduh asupra firei întregi și rechemă la viață nouă toată făptura.

Înviorătoarea primăvară își întinde aripile înălțătoare și asupra diecezei noastre, prin venirea Prea S. Tale în mijlocul nostru.

Sub impresia impulsivă a dorului de viață, noi visăm un vis frumos, a cărui intrupare îl zărim în viitor sub conducerea Ilustr. Tale. Visăm isprăvile fetilor frumoși din povești și ne dorim pentru realitate trăinicia uriașilor din basme.

Și nu e mirare, că astfel ne avântăm în situația dată, — căci acum în vremea înveselitoare a naturii, — când sentimentele sânt mai aprinse, stăm în fața unui bărbat în floarea vieții, care și numai prin etatea sa poate să însufletească și să însufle nădejdi în dezvoltarea sa normală, dela care noi așteptăm mult-mult bine pentru biserică și neam.

Nu meritele trecutului, — nu munca depusă deja — ne-a îndemnat să Te punem în fruntea noastră la locul cel mai ales, ce-l poate da neamul nostru, — nu isprăvile săvârșite Te-a rădicat la scaunul de episcop, de urmaș a vrednicilor înaintași, — ci speranțele, cari le legăm de persoana P. S. Tale.

Iar speranțele primăvăraticе ale noastre sânt îndreptățite, căci Te cunoaștem de bărbat înzestrat dela natură cu frumoase facultăți, cari conduse de voința tare și conștie, pot produce mult bine bisericii și neamului deopotrivă. Depinde dar dela voința neschimbată și dela adevărata iubire de neam și biserică a Ilustr. Tale, ca capitalul de care dispuni cu imbelșugare, să aducă roadele așteptate de noi.

Teren de muncă ai vast. Dieceza Caransebeșului e câmp mănos și noi credincioșii fără fățarnicie îți promitem, — că conduși pe calea adevărată, îți vom urma asemenea roiului de albine, pe care dupăcum ne spuni în vorbirea dela sfințire — l-ai admirat în copilăria Ta „cu câtă abnegație aleargă și zboară după matca sa“. Matcă să devini eparhiei noastre! E drept, că au trecut vremuri grele asupra noastră; — au trecut doi ani de zile de când dela moartea fericitului antecesor Nicolae Popea cel blând, dieceza noastră e văduvită; — și sub această durată, alegerea a doi bărbați integri ai bisericii noastre, nu a putut întruni — din considerante cari cad afară de voința noastră. — toate condițiunile spre a putea ajunge la toiagul arhipăstoresc. Acestea toate nu ne pot lăsa neatinși. Încrederea în viitor totuș nu am pierdut-o. Cu perseveranța, ce azi mai bine ca oricând caracterizează neamul nostru, am dat înainte și inspirați de solia sfântă ne-am pus la a treia alegere încrederea în persoana P. S. Tale. Mângăierea noastră mare va fi, când vom putea constata cu conștiința lăștită, că încrederea noastră nu a rămas deșartă!

Deși să pare, a fi suferit eșecuri, puterile noastre în zbuciumările trecutului s'au oțelit și având inaintea ochilor noștri scopul înalt ce-l urmărim, simțim în noi destulă putere, ca să-Ți dăm sprijinul, care ești în drept să-l aștepți dela noi. Și puterea aceasta nutrită de însuflețirea ce ni-o impune sfințenia cauzei, să va potenta sub ocrotirea părintească a Ilustr. Tale.

Noi sântem conștii, că numai bunăînțelegere ne va duce la izbândă. Fără nici o rezervă și cu toată rezoluția vom tinde spre pacea mult dorită, — ca să-Ți putem oferi tot concursul delipsă, pentru a realiza marea operă ce Te așteaptă.

Te rugăm dar, ca încrederea noastră să o întimpini cu încredere! Dragostea de neam și alipirea de biserică să Te conducă în lucrările Tale, — iar credința tare în atotputernicul Dumnezeu să-Ți dea tăria, ca să-Ți poți validita toate forțele încă tinere fizice, facultățile alese intelectuale și calitățile nobile sufletești de cari dispuni spre mărirea neamului și a bisericii — și prin acestea spre fericirea patriei.

Așa vei putea săvârși fapte mari plăcute și lui Dumnezeu și oamenilor, fiindcă numai adevărații fii ai

neamului și numai ceice țin neclintit la biserica lor strămoșească, pot fi buni patrioți.

Noi politică militantă nu am așteptat nicicând dela activitatea capilor noștri bisericești; pretindem însă ca în cele bisericești și școlare să fie „sentințele neadormite” ale poporului românesc. Cu credința în Dumnezeu îndreptează-Ți deci pașii în viitor astfel, ca prin conducerea norocoasă a clerului să ne păzești de pacostea ce ne amenință, ca preoțimea să se despartă pe popor, ceea ce cu nici un preț nu e ertat să să întâmple, căci numai prin alipirea neclintită a preoțimei de popor, poate să rămână biserica și pe mai departe, după cuvintele lui Eminescu „mama neamului românesc”.

Cu deplină satisfacție am luat act. Ne servește de chizeșie îndestulitoare promisia făcută în vorbirea dela sfințirea solemnă, de carea când ziceai că „credința și legea strămoșească, — limba și cultura românească, — dragostea și înaintarea patriei străbună” îți vor servi de stele conducătoare ale activității în viitor, căci în această treime să sintetizează toate nizuințele și aspirațiunile poporului român, și fiindcă și noi sântem convinși, că rămânând condus de aceste principii nu Te vei abate nici odată, cum ai zis, dela calea cinstită: „de bun român, de convins ortodox și de credincios patriot”.

Îți dorim dar sincer, ca bunul Dumnezeu să Te învrednicească, că ținând cu jaluție la autonomia și constituțiunea noastră bisericească, să conduci astfel naia bisericii noastre, ca biserica strămoșească să ne rămână și pe viitor, după cum nimerit ai zis, „limanul de mântuire a sufletului nostru, propovăduitoare și ocrotitoare culturii noastre, scutul de apărare al poporului nostru și deci temelă nebiruită a existenței noastre naționale”, căci așa lucrând Te vei putea apropia de idealul arhipăstor, de „Marele nostru Andrei”; și îți urăm să păstorești cu dragoste de neam turma Ție încredințată, ca să-Ți urmeze cu încredere și în bine și în rău!

Să devini pentru dieceza noastră acel soare mult așteptat pentru noi de primăvară, a cărui raze binecuvântate topească toate ghețurile și dau putere de încolțit germenului amorțit, ca apoi fructele produse în viitor, când la adânci bătrânețe ajunse în deplină sănătate, vei zice ca bătrânul Simeon: „Acum slobozește Doamne pe robul tău”, să-Ți servească de bine meritată răsplătă pentru „lupta bine luptată”.

Episcopul **Dr. Miron E. Cristea** întru mulți fericiți ani să trăiască!

b) Vorbirea Dlui Dr. Nicolae Ionescu rostită tot atunci.

Ilustrisime Domnule Episcop!

Vestea, că gloriosul nostru Domnitor a binevoit preagrățios să confirme alegerea de episcop a Ilustrității Voastre, a umplut de sinceră bucurie inimile tuturor cetățenilor acestui oraș, fără deosebire de națio-

nalitate și confesiune, pentru că deodată cu această îmbucurătoare veste a străbătut la urechile acestor cetățeni și acea știre, că în Ilustritatea Ta vom câștiga un astfel de cetățean, carele e înzestrat cu cele mai distinse și mai alese calități sufletești. Pătruși de o legitimă mândrie, că poate primi între zidurile sale ca cetățean pe un astfel de bărbat, orașul, respective reprezentanța acestuia, prin mijlocirea neînsămănatei mele persoane, Vă zice din tot sufletul un: **Bine ați venit în mijlocul nostru!**

Între cetățenii acestui oraș, compuși din elemente de diferite naționalități și confesiuni, a existat totdeauna armonie și bunăînțelegere, pentru că în afacerile de interes public am știut să aflăm calea, pe care cu toții am putut merge călăuziți de bunăvoință reciprocă, de echitate și dreptate. Partea cea mai mare a acestor cetățeni o constituie fiii credincioși ai Ilustrității Tale. Pe aceștia — o spunem sincer — îi aflăm cam dezbițați, care împrejurare tocmai azi, când ne putem pune sub ocrotirea aripilor părintești ale Prea Sântiei Voastre, nu ne mai cauzează nici o îngrijire, pentru că precum în natură după fiecare descărcare de furtună, carea prin ozonarea aerului e chemată a nimici miazmele inficitoare de aer și nimicitoare de vietăți, s'a îngrijit providența dumnezeiască să trimită soarele dătător de viață, carele prin căldura binefăcătoare a razelor sale să stabilească din nou ordinea suspendată pe un moment, în urma descărcării furtunei, și să deie din nou putere de viață tuturor vietăților: tot astfel și în cazul nostru s'a îngrijit aceeaș providență divină, ca după furtuna patimilor, ce s'a descărcat asupra noastră, să ne trimită în persoana Ilustrității Voastre pe un astfel de părinte sufletesc, carele din cantitatea cea mare a căldurii iubirei părintești, ce să sălășluște în inima părintească a Ilustrității Tale, să lași ca să pătrundă câte o rază a acesteia și în inimile noastre, pentru că izgonind din aceste inimi orice răutate, să facă ca din nou să încolțească germenul iubirei frățești, carea din nou legându-ne cu firele puternice ale iubirei creștinești, să ne deie în bold la fapte bune și folositoare. Noi dorim, ca oțelul armelor noastre de luptă să să topească de căldura iubirei părintești a Ilustrității Voastre, iar în atingerea reciprocă, eventual în luptele pentru câștigarea sau apărarea drepturilor, ce aparțin diferitelor grupări după naționalitate și confesiune, ne rugăm, ca să alimentăm și mai departe aceeaș armonie, aceeaș bunăvoință și înțelegere reciprocă, carea și până acum a caracterizat pe cetățenii acestui oraș, pentru ca conduși și în viitor de aceste virtuți să punem conducerea acestuia pe acel teren, carele singur e capabil să-i asigure înaintarea și înflorirea. În schimb îți promitem, că vom pune la dispoziția Ilustrității Voastre serviciile noastre de câte ori condus de nobile intențiuni veți afla de bine să luați parte la desfășurarea activității pentru interesul orașului și al cetățenilor acestuia, așa ca atunci când vom putea culege fructele unei mănoase împreună lucrări, să pu-

tem binecuvânta momentul, când Ilustritatea Voastră V-ați sălășluit în mijlocul nostru.

În speranța că toate acestea să vor realiza, simțimentele tuturor cetățenilor fără deosebire de naționalitate și confesiune, să contopesc în acea dorință, ca noul și ilustrul lor concetățean **Ilustritatea Sa Domnul Dr. Miron Cristea să trăiască întru mulți ani!**

Sinodul eparhial

al diecezei gr. or. rom. a Caransebeșului, pe-riodul XIV. sesiunea II., convocat la Caransebeș pe Dumineca Tomii 25 Aprilie 1910.

Ședința I.

ținută la 25 Aprilie 1910 la 12 ore a. m.

Președinte: Prea Sântia Sa Episcopul **Dr. Miron E. Cristea.**

Notar: **Traian Oprea.**

1. Fiind convocat sinodul eparhial prin literile conzistoriale ddo 5 Aprilie a. e. Nr. 2019 B. 1910 alăturate la acest protocol sub A): după ce s'a celebrat sânta liturgie împreună cu chemarea Duhului sânt, căreia a premers instalarea festivă și introducerea în scaunul arhieresc a Prea Sântitului Domn Episcop Dr. Miron E. Cristea, prin mandatarul Metropolitan, Înalt Prea Cuv. Sa Domnul Arhimandrit Vicar episcopesc Filaret Musta:

2. Prea Sântia Sa deschide sinodul prin cuvântarea sa alăturată sub B) și invită la masa biroului de notari interimali pe membrii: Traian Oprea, Avram Corcea din cler.

Ioan Marcu, Dr. Octavian Proștean, Dr. George Gârda, Dr. Cornel Cornean din mireni.

3. La apelul nominal răspund 53 deputați și astfel prezidiul anunță capacitatea sinodului de a aduce concluze valide.

4. Să cetește lista comisiunilor sinodale, alese în sesiunea trecută, care să ia la cunoștință; iar constituirea biroului să amână pe ședința proximă.

5. După acestea să prezentează:

1. Raportul general al Conzistorului diecezan ca senat bisericesc pe a. 1909.

Să predă comisiunii bisericești.

2. Actele referitoare la cercetarea afirmativelor abuzuri întâmplare la alegerile sinodale în cercurile electorale Mehadia, Zgribești și Sasca.

Să predau comisiunii speciale.

3. Rugarea lui Ioan Drăgilă din Naidaș, ca să fie trecut din parohia capelanului Petru Muntean în cea a parohului Sfetozar Mutașcu.

4. Raportul Conzistorului diecezan referitor la parohiile vacante cu finea anului 1909.

5. Raportul Conzistorului diecezan referitor la măsurile luate în cauza concubinatelor.

Să predau comisiunii bisericești.

6. Raportul Conzistorului diecezan în cauza ceretării făcute în chestiunea alegerii deputaților sinodali efeptuite în sinodul parohial electoral din Răcășdia.

Să predă comisiunii verificatoare.

7. Raportul Conzistorului diecezan referitor la gradul de înrudire a asesorilor conzistoriali Dr. Petru Barbu și Dr. George Dobrin.

8. Arătarea lui Alexie Nafir contra capelanului Valeriu Dabiciu în cauza administrării bisericii din „Valea Călugărului“.

9. Raportul conzistorial referitor la promovarea capelanilor de parohi.

Să predau comisiunii bisericești.

10. Raportul Conzistorului diecezan ca senat școlar pe a. 1909.

Să predă comisiunii școlare.

11. Deputatul preotesc Mihai Popoviciu cere concediu pe întreaga sesiune din cauza morbului.

Sinodul acoardă concediul cerut.

12. Raportul general al senatului episcopesc pe a. 1909.

13. Rugarea conducătorului tipografiei diecezane George Imbronovici în cauza ridicării salariului său.

14. Raportul în cauza fondului preotesc de penziune.

15. Raportul despre încassarea competențelor diecezane.

16. Bilanțul și inventarul tipografiei și librăriei diecezane.

17. Preliminarul diecezan pe a. 1911.

18. Sumarul socoților și inventarelor.

19. Actele în chestiunea cu tipografia și librăria diecezană.

Să predau comisiunii financiare.

20. Raport despre moartea asesorilor conzistoriali Ioan Pinciu și Ioan Budințan.

Să predă comisiunii bisericești.

21. Explicarea statutelor fondului de penziune a funcționarilor conzistoriali.

Să predă comisiunii speciale.

22. Rugarea lui Adam Manciuc din Rachitova în cauza finalizării arătării sale asupra administrării averilor bisericești.

Să predă comisiunii financiare.

După acestea anunțându-se proxima ședință pe 27 Aprilie 1910 la 9 ore a. m., ședința prezentă să încheie.

Dr. E. MIRON CRISTEA,
Episcop-președinte.

Traian Oprea,
notar.

Biserica din România

În timpurile din urmă tot mai multe primejdii să arată pe orizontul bisericii ortodoxe din România.

Lucrarea, urmată după un plan anumit de ani de zile, începe a-ș aduce roada.

Biserica papistă nicicând n'a încetat să infesteze

ortodoxia. Nu este secol, de când ea s'a desfăcut de biserica universală, în care să nu fie încercat a câștiga supremația într'o țară ortodoxă. Dar nicicând nu i-a succes.

Acum e la rând biserica ortodoxă din România. Aci însă credința ortodoxă e prea înrădăcinată încât papizmul să poată câștiga suflete.

În cele următoare dăm istoricul luptei de acum a ortodoxiei în România contra bisericii romane apusene.

Întrunirea preoților din București.

Preoții din capitală s'au întrunit la sediul societății clerului român „Ajutorul“, spre a se consfătuși cu privire la măsurile ce trebuiesc luate contra preoților și funcționarilor uniți.

Întrunirea s'a deschide la orele 5 sub prezidenția preotului Ilie Teodorescu.

Preotul Simion Popescu, profesor, ține conferința sa asupra Românilor uniți.

Vorbesc apoi preoții C. Ionescu, Gibescu, Dimițescu, care propun tipărirea conferinței preotului S. Popescu pe spesele preoților din Capitală.

Vorbesc de asemeni, preotul Avramescu, P. S. Sa arhierul Calist, preoții Papian și I. Oprescu. Apoi s'a aclamă următoarea.

Moțiune.

Preoțimea Capitalei, adunată azi 4 Aprilie 1910, în mare număr la sediul soc. clerului român „Ajutorul“, în urma cuvântărilor rostite :

Având în vedere că luptele vrăjmașilor neamului și legeri din ce în ce mai acute, — dovadă propaganda și uneltirile ascunse, cari ies la iveală pe fiecare zi :

Având în vedere că turburarea în sufletele drept credincioșilor în toate părțile țării, a început să ia caracter din ce în ce mai pronunțat și că toți se întreabă : „Până când insultele ce s'a aduc conducătorilor noștri sufletești și s'a înjosește biserica noastră strămoșască, de către papistașii și uniții din țară“ ;

Având în vedere că nu numai demascarea vrăjmașilor confesionali papiști și uniți, nu este de ajuns și trebuie să se ia măsurile cele mai severe, dictate de asemenea împrejurări, spre a nu ne primejdui mai rău ;

Având în vedere că plecarea rușinoasă din țară a canonicului Baud, nu este o garanție că vrăjmașii nu vor mai scoate capul, și e probabil că chiar acest papistaș va mai reveni, spre a-și continua isprăvile sale de minciună și calomnie împotriva bisericii noastre ;

Având în vedere că preotul unit dr. I. Bălan pripășit în țară contra legilor țării, — care nu recunoște o confesiune unită, și deci nici biserica unită din str. Polonă, și care s'a ridicat numai în scop proselitistic, — iar acel renegat s'a dovedit că este grav vinovat de propagandă nepermisă, cum am constatat din scrisoarea sa către călugărițele noastre Filofteia Popescu și Magdalena Iordăchescu, care fuseseră a-

demenite a trece la catolicism, iar în urmă ele căinându-se s'au întors la ortodoxie ;

Având în vedere toate acestea și în urma cetirei scrisorei originale a preotului renegat,

Cerem cu toată căldura sufletului și cu toată credința în legea strămoșască, ce ne-a apărat neamul de veacuri, — ca onorabilul guvern să ia măsuri pentru *canonicul Baud și preotul I. Bălan ca să fie expulzați după toate formele legale.*

Asemenea gășind în mare pericol în faptul că uniții veniți și stabiliți în țară s'au strecurat și au ocupat locuri însemnate pentru formarea odraslelor noastre, cum sânt școalele publice și private, cum și pentru conducerea noastră în viața publică, cum sânt ministerele și alte instituții publice, unde fac propagandă papistă, *cerem stăruitor ca toți profesorii uniți și toți funcționarii aflați în funcții la Stat și la instituțiile patronate de Stat, să fie concediați din aceste funcții, spre a da loc acelor patrioți cari își iubesc neamul și țara, cinstind biserica ortodoxă și pe înalții ei conducători și care ne vor scuti pe viitor de agenții papiști, care ne turbură dovedit, pacea și liniștea țării noastre scumpe.*

Asemenea cerem ca în școalele primare publice, mai ales în cele dela sate, învățământul religios să se predea de preoți.

Întrunirea s'a termina la orele 6.

Manifestația Doamnelor Române la Mitropolie.

Eri după amiază la orele 5, un număr de peste 30 doamne române s'au prezentat la Mitropolie spre a manifesta contra atacurilor îndreptate în ultimul timp contra șefului bisericii române cum și contra bisericii ortodoxe române însăși, de către propagandistii catolici.

Am remarcat pe D-nele : Ecaterina Gh. Gr. Cantacuzino, Lucia dr. Mironescu, Mariana Măldărescu, Mina Alexandrescu, Maria dr. Leonte, Maria C. Olănescu, Zoe M. Balaș, Ana C. Odobescu, Anastasia G. Filipescu, Constanța Costaforu, Sultana C. Miculescu, Zoe S. Râmnicăneanu, Elena M. Săulescu, Maria Atanasievici, Eufrosina A. Ghika, Alice Trandafirescu, Zelia Th. Florescu, Olga Mironescu, Melania I. Simionescu, Vasilica Drăghiescu, Irena Greceanu, Elena C. Odobescu, Elisabeta S. Manu, Ecaterina P. Olănescu, Maria D. Butculescu, Aneța M. Deșliu.

Doamnele au fost primite de către P. S. S. Teodosie Ploșteanu, vicarul Mitropoliei, care a stăruit ca fiecare să se iscălească într'un album.

La orele 5 și jum. a intrat în salonul de recepție I. P. S. S. Mitropolitul Atanasie Mironescu, Primatele României.

Cuvântarea D-nei Ecaterina G. Cantacuzino.

Doamnele au salutată pe Înaltul Prelat și doamna Ecaterina Gh. Gr. Cantacuzino, înmânând un apel l. P. S. Sale, a rostit următoarea cuvântare :

Înalt prea sfinte !

Înaintându-vă în numele a 800 de dame române

acest apel și în numele doamnelor române din Ploești, Vă rog stăruitor a lua toate măsurile pentru a aduce liniștea în inimile noastre îndurerate de atentatele pe cari periodic vrășmașii Sf. noastre biserici ortodoxe le stărnesc împotriva religiei noastre. Cred de datoria mea, Inalt Prea Sfinte, a vă spune că liniștea și pacea nu o vom putea dobândi până ce uneltirile viclene ale papiștilor nu vor înceta și abatele Baud nu va părăsi cu desăvârșire scumpa noastră țară.

Cuvântarea D-nei Maria Maldarescu.

D-na Maria Măldărescu, în numele doamnelor române din Oltenia, a rostit următoarea cuvântare:

Sânt larg deschise îngăduitoarele porți ale acestei țări, însă acei ce intră își inchipuesc că sântem o turmă fără păstor.

Dar se înșală. Românul are o fire deosebită: cine nu-l cunoaște bine îl crede fatalist, un fel de arab care ar zice: așa a fost scris, la toate nevoile ce au dat peste el.

El nu este decât omul cu minte; mintea lui s'a copt cu flacăra strașnicilor întâmplări, ce au dat peste capul lui — e răbdător pentru că a fost statornic în toate și a văzut că toate au trecut și el a rămas.

Și e mai ales blajin — cu toată vitejia lui — priviți amestecătura ce prididește populația orașelor noastre și veți recunoaște numai decât românul cu ochiul liniștit și pătrunzător deosebit de străinul cu privirea curioasă, avidă, ori rea; acest popor atât de hulit are religia sufletului său! Pașnică și blândă, caritabilă și îngăduitoare.

Vedeți-l la țară: Toaca de lemn vestește sf. slujbă; în biserica săracă în care rusticul preot cu pletele pe umăr ca mântuitorul zugrăvit pe boaltă, aruncă norul sfânt al tămâiei, el însă smerit cu fața pătrunsă de o dulce evlavie; femeile au adus din rodul binecuvântat al pământului jertfa ce vor împărți mai întâi de „sufletul morților“ și apoi o vor gusta cei vii.

Pioasă amintire, prinos de iubire și de grije peste marginile acestei vieți, pioasă legătură între viața pământească și cea cerească.

Și astfel a trăit de secole în blânda lui credință ce i-a făurit nobilul lui suflet cu care azi și întotdeauna a primit în pragul casei lui ca și la granița țării nenorocirii și oropsirii, flămânzii și goniții de răutățile și sărăcia altor țări! Dar când această credință fu vre-odată jignită, când „legea“ lui, pe care n'a căutat nici odată s'o impue nimănui, fu amenințată, din sufletul blajin și omenos scăpăra strajnica și dreapta mânie a răzbnunării lui!

De acum vor învăța mai bine a ne cunoaște și prețui ceice au mers cu îndrăzneala până a-și inchipui că se pot atinge și de „cele sfinte ale noastre“!

Dacă s'au găsit „fete nebune“ cari au văzut că schimbându-și „legea“ vor îndestula curiozitatea lor religioasă, dacă vre-un „slab de minte“ și-a inchipuit

că va ajunge mai lesne prin catolicism fericirea eternă. dacă unele femei găsesc slujba religioasă mai civilizată la catolici, sânt liberi, dar să nu se ia că „coadă de topor“ în mâna propagandei de desbinare morală, de vrajbă în familie, de desordine nelegiuită în țara aceasta, căci blândul popor își va aduce aminte de timpurile când își apăra sfânta lege!

Profesorii catolici pe cari împrejurările vieții lor ce i-au făcut să-și găsească pâinea cea de toate zilele în această țară, să nu turbure conștiința copiilor noștri exaltând meritele catolicizmului în orele de clasă, să nu mai furișeze în sufletele lor o nealeală propagandă: nimeni nu le-a cerut să ne schimbe credința pentru pâinea și cinstea ce li-să dă! Dacă în adevăr au o conștiință superioară, să nu fure ce ne este mai scump: mintea copiilor noștri.

Legea ne-a fost sprijinul statornic, legați de ea am biruit, ne-am făurit caracterul. judecata, dezvoltarea morală; vrăjmași de moarte ne vor fi acei cari vor încerca să schimbe rostul vieții noastre!

Religia ortodoxă, pavăza sfântă a trecutului nostru, va încălzi inimile noastre, le va deschide milei, dreptății sfinte în gravele chestiuni sociale, care mai dăunăzi amenințară existența noastră de Stat. Va îmblânzi inimile oțerite, va sădi răbdarea, va vindeca rănile însângerate ale celor nedreptățiți; preoții noștri vor ști să vorbească limba sufletească a poporului nostru!

De ce catolicizmul n'a fost în stare, în țările ce au condus mii de ani să înlăture crimele revoluțiilor din calea progresului? De ce n'au făcut educația popoarelor în timpuri prielnice lor, cum ne cred destul de nevolnice pe noi, cari ne împărtășim de cultura țarilor ce i-au izgonit, că ne vom da în mâna lor!

Pățania catolicului Baud să le fie veșnic în minte și să nu creadă „dacă au furat oaia rătăcită“ că păstorul nu veghează! El așteaptă răsplata vieții de trudă și de statornicie izbânda nădejdlor lui: este sufletul însăși al acestui neam înțelept și conștient de drepturile lui și în stare a și le apăra.

Inalt Prea Sfinte!

Femeile române statornice în sfânta noastră credință ortodoxă, moștenită de-a dreptul dela Mântuitorul lumii prin străbunii noștri, ne-am adunat în preajma prea sfințitului nostru ierarh pentru a-i mărturisi credința noastră ortodoxă și nețarmurita noastră venerație.

Cuvântarea I. P. S. S. Mitropolitului Primat.

I. P. S. S. Mitropolitul Primat răspunzând doamnelor a spus următoarele:

Pilda ce dați astăzi tuturor credincioșilor, o, pioase fice ale sfintei noastre biserici ortodoxe naționale, este din cele mai întăritoare și mai vrednică de laudă.

Biserica creștină încă din leagănul ei, care este crucea, a găsit în femeie un sprijin puternic. E măreața privese de pe Golgota! Alături cu gloata, care

batjocurea pe Mântuitorul înălțat pe cruce, să vede ceata sfințelor femei, care prin a lor durere mărturisesc o neclintită statornicie în celce părea de toți părăsit! Inima lor nu le înșelase cinstind până în sfârșit pe celce era socotit între făcătorii de rele.

De atunci chipul femeii este nelipsit de lângă crucea Domnului! Și cu drept cuvânt. Ca mamă creștină femeia nu incetează a da Bisericii fii și a păstra în vatra ei căldura credinței, precum odinioară vestalele păstrau focul sacru.

(Urmează).

Știri

Fond cultural. Era nouă începe a să ivi în semne pline de nădejdi în un viitor mai bun al diecezei noastre. Prea S. Sa Dl Episcop *Dr. Miron E. Cristea* în ședința de Miercuri d. a. pune temelia acestui fond cu 5000 cor. Acestui exemplu urmează Dl *I. M. Roșu*, avocat în Biserica-albă care renunță la diurnele sale din ăst an dăruind totodată suma de 5000 coroane. Aceeaș face și Dl *Dr. Nicolae Ionescu*, avocat în loc. Să nădăjduim că credincioșii din diecează vor răspunde cât mai simțitor la colecta ce să va face în acest scop.

Sinoadele eparhiale s'au deschis la Dumineca Tomii în toată Mitropolia ortodoxă din țara noastră. Vorbirile de deschidere ale P. S. S. Arhieriei le vom aduce în numerii viitorii ai foii.

„Din colecțiunea de predici“ a profesorilor Dr. T. Tarnavșchi și Dr. E. Voiușchi a apărut tomul II. Acest tom cuprinde 62 predici (323 pag.) începând cu Dumineca II după Rusali și sfârșind cu Dumineca XVI după Rusali (pentru fiecare Duminecă câte 4—5 predici). Să avizează deci toți cei interesați, că tomul II. să va trimite numai acelora, cari vor fi achitat prețul lui anticipativ. Totodată să aduce la cunoștință, că din tomul I. numai puține exemplare să mai află. Prețul opului întreg (3 tomuri) e de 18 cor., plus câte 30 fil. de fiecare tom pentru porto (pentru România Lei 21., plus câte 90 bani pentru porto de fiecare tom). Opul să poate procura numai la dl *Dr. Dimitrie Cioloca*, profesor de teologie în Caransebeș.

Mulțămită publică. În numele comunei bisericești gr. or. române din Rudăria aduc mulțămită publică Doamnei preotese văduve *Floarea Sirbu* pentru răscumpărarea prețului de argintuire și aurire a unui vechi și foarte frumos potir dimpreună cu a paharului turnat în el, în sumă de 36 coroane; domnului învățător pensionat *Anton Craia* pentru răscumpărarea prețului unui rând de odăjdi foarte frumoase, care a costat 220 cor. și a prețului unei tăvițe de argint și a două pahară cu capac și mănuașă, pentru pus vinul și apa ce trebuie la sfânta cuminecătură, în sumă de 21 coroane; economilor *Ion Marcea* și *Iosif Oliman*, acesta și crâsnic fiind, pentru răscumpărarea prețului celuilalt pahar turnat în al doilea potir, în sumă de 6 coroane; în sfârșit economului *Petru Didraga*, lucrător la fabrica de petrol din Orșova, pentru dăruirea de 10 coroane, cu care s'a răscumpărat un epitrahil cumpărat pentru biserica noastră. Totodată mulțanim și întreprinzătorului de mine *Ion Didraga*, care a dăruit și el anul trecut un rând de odăjdi bisericești noastre în preț de 80 cor., dupăcum a spus însuș. Bunul Dumnezeu să le răsplătească însutit darurile și să le dăruiască viață lungă și fericită. Rudăria, la sfințele sărbători ale Paștelor 1910. Dr. Ion Sirbu, paroh și președinte al comitetului parohial.

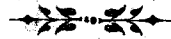
Necrolog. *Ilie Balanescu*, preot em. ort. român, membru congregațional, după un morb scurt, a răposat în 7. 1. c. nou la 4 $\frac{1}{4}$ ore a. m. în al 67-lea an al vieții sale. Rămășițele pământești au fost așazate spre odihna eternă în 9. 1. c. nou la 3 $\frac{1}{2}$ ore după amiază în cimiterul ort. român din calea Buziașului, Timișoara. Fie-i țărâna ușoară!

Eduard VII, regele Angliei, a încetat din viață în vârsat de 68 ani. El a stăpânit sute de milioane de supuși de pe toate continentele pământului. Pe tron s'a urcat în timpul când Anglia purta război cu Burii, pe cari învingându-i a dat Transvaalului o constituție frumoasă făcând așa colonie din cele mai fericite.

Necrolog. *Coriolan Teodor Panciovian*, după un morb scurt și greu, a trecut la cele eterne Luni în 26 Aprilie (9 Mai) a. c. la orele 1 după amiază în etate de 8 ani. Rămășițele pământești ale neuitatului defunct s'au depus spre vecinică odihnă Mercuri în 28 Aprilie (11 Mai) a. c. la 10 ore a. m. în cimiterul gr. or. rom. din Iertof. Fie-i țărâna ușoară!

Untul curat de cel falz să cunoaște așa: Punem untul într'un pahar de sticlă groasă și-l încălzim la căldură mijlocie. După aceea îl răcim răpede în ghiață sau apă rece. Dacă untul a fost amestecat cu unsoare, apoi aceea să sloboade pe fundul vasului, iar untul — alegându-să — să ridică în sus.

Umezeala din pivniță poate fi nimicită, dacă luăm var nestins, îl zdrobim bine ca praf fin. Umezim păreții pivniței și apoi presărăm praful acela. După o zi ori două spălăm păreții de acel praf.

Bibliografie

Candela. Nr. 4 conține: Urmări la Epistola lui Iuda, Virtutea creștină și Prof. Malachia: Articole rutene. Scurte comunicări. Întrebări și cazuri pastorale. Cronică. Bibliografie.

Mizerie, boală etc. e titlul unei interesante și folositoare broșuri de Dim. Voniga. Prețul 150 cor.

„**Luceafărul**“ Nr. 9 are următorul sumar bogat și variat: I. Agârbiceanu, Înviere. Victor Eftimiu, Isus pe cruce (poezie). I. Paul, Amintiri despre Bunea. Oct. Lupeanu-Rusmin, Cu dorul (poezie). Maria Cunțan, Sfarmături (poezie). Victor Eftimiu, Sonet: Alan-Kardek (poezie). Dr. Onisifor Ghibu, La „Congresul profesorilor români“. I. Șanta, Părerea institutului pedagogic din Gherla despre congresul profesorilor. Victor Eftimiu, Când apele coboară... (poezie). Poporanismul, — O anchetă literară. — Răspunsul d-lui Mih. Dragomirescu. Vasile Stoica: O premieră în Sibiu. Congresul profesorilor. Bursa Șaguna. Reuniunea meseriașilor din Sibiu. Amintiri despre Bunea. Mișcarea literară de astăzi. Societatea filozofică. Un pedagog român în America. — Reviste și ziare. — Știri. — Poșta Redacției. — Bibliografie. Ilustrațiuni: Hofmann: Isus în biserică. Tizian: Banul de dajdie. Dürer: Cap de Crist. Guido Reni: Ecce Homo. 4 fotografii referitoare la „Reuniunea sodalilor români“ din Sibiu.

Răvașul Nr. 4. 5 are: Documentul învierii culturale (Vas. Stroescu). Iustin Volbură: Biserica și românismul. I. G. Poeziile lui Vlahuță. H. Petrișor: Vântul pribeag, poezie. A. D. Gladu: Scriitori și scrieri. Fr. Hebbel: M. Magdalena, tragedie, traducere de I. E. Torouțiu. Prinos regretatului Bunea (Dr. E. Dăianu, Episcopul Vasile al Lugojului. Sim. Zekan, Dr. Oct.

Prie, E. Bianu). N. Dumbrăveanu: Cristos a înviat. A. Côtruș: Un boem (poezie). T. Mureșan: Mă simt cuprins (poezie). N. Dumbrăveanu: Primaverii (poezie). Delaschit: Cristos a înviat. M. Dumbrăveanu: Noaptea învierii (poezie). Crestături. Cronică. Cărți — reviste — ziare.

A apărut în „*Biblioteca pentru toți*” **Din viață** de Ion Adam. Biblioteca pentru toți publică în numărul-i din urmă o culegere de povestiri datorite cunoștințelor scriitor d. Ion Adam. În generația nouă de prozatori d. Ion Adam este o figură din cele mai simpatice. Deși e unul din scriitorii cei mai variați, alegându-și subiectele din toate straturile sociale, d-sa știe să rămână totdeauna interesant. Fie că descrie viața simplă cu sentimente prea puțin complicate a oamenilor dela țară, fie că redă tipuri și scene din viața orășenească ori caracterizări psihologice complicate, d. Ion Adam atrage pe cititor și-l face să-l urmărească cu atenție, deoarece prezintă totdeauna cuceriri noi, observații proprii, originale. Povestirile publicate în volumul „Din viață” editat de „Biblioteca pentru toți” sânt alese printre cele mai bune ale talentatului scriitor, de aceea îl recomandăm cu căldură cititorilor noștri. *Prețul 30 bani.* Să afle de vânzare la mai toate librăriile din țară. Catalogul complet al acestei Bibliotecii pentru toți care cuprinde peste 500 de volume alese din toate ramurile, ale Literaturii Române și Șteine, a să cere la **Librăria Editoare Leon Alcalay — București.**

Nr. 553 din „*Biblioteca pentru toți*” cuprinde *Amintirile din război* ale d-lui Locot.-colonel Căpălescu. Scrierea aceasta, socotită de profesorul universitar D. Mihail Dragomirescu, ca cele mai izbutite memorii militare din câte avem scrise până acum în românește, reînvie într-un mod simplu și atrăgător, câteva episoade din gloriosul război pentru independență. Ceea ce face farmecul acestor povestiri, e că nu sânt simple înșămnări istorice, ci descrierile faptelor de arme sânt întreșute cu amintiri de ordin personal care dau viață și interes lucrării. Pentru îmbogățirea cunoștințelor istorice ale elevilor, cât și, mai ales, pentru întărirea sentimentelor patriotice și naționale, volumul „Amintiri din război” e foarte potrivit. Tot în „Biblioteca pentru toți” au mai apărut următoarele scrieri cu conținut istoric și care pot fi cetite cu mult folos: *Viața Regelui Carol* de Mitte Kremnitz. *Din zilele de cădere ale lui Mihai Viteazul* de Lăpădatu. *Curcanii*, piesă națională de Gr. Ventura. *Din viața lui Napoleon*, părți schițate de H. G. Lecca. *Moșii și Curcanii* de Al. Odobescu. *Istoric*, de Ionescu-Gion. *Istoria Românilor*, de D. Onciul. *Povestiri din Istoria Patriei*, de Aguletti. A să cere catalogul complet al acestei „Bibliotecii pentru toți” la **Librăria editoare Leon Alcalay, București.**

Redactor responsabil: Dr. Iosif Olariu.

Concurs

Pe baza ordinațiunii Venerabilului Conzistor diecezan ddtu 1 Martie 1910. Nr. 1287. Șc. ex 1310, să escrie concurs pentru ocuparea definitivă a postului de *învățător* la școala gr. ort. română din **Sasca-română**, protopresbiteratul Bisericii-Albe, cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foia diecezană” cu următoarele

emolumente:

1. Salar în bani gata 600 coroane.
2. Pentru lemne, pentru învățător și pentru sala de învățământ 60 coroane.
3. Paușal pentru scripturistica 5 coroane.
4. Spese pentru conferință 5 coroane.
5. Cortel natural, cu grădina de 600 □.
6. 2 jugere (lanțe) pământ arător. Grădina de afară 600 □.
7. Cvincvenalele conform dispozițiilor cuprinse în § 2 și 3 al articol. de lege XXVII, din anul 1907.
8. Dela înmormântări are învățătorul 80 fileri.

Alesul învățător este îndatorat a purta cantoratul în și afară de biserică, a instrua tinerimea școlară în cântările bisericesti, a purta scripturistica, ca notar al comitetului parohial, a compune socoșile bisericii și ale cultului pe lângă o remunerațiune de 10 coroane.

Pentru serviciile prestate în alte comune, comuna busericească nu acordă nici un emolument.

Recurenții au a-și subșterne recursesle Mult Onoratului Domn Sofronie Nediciu adm. protopresbiteral în Biserica-albă, fiind adresate comitetului parohial din Sasca-română.

Concurenții au a se prezenta în vre-o Duminică sau sârbătoare în sânta biserică, spre a-și arăta desteritatea în cântare, cu prealabila învoire a Oficiului protopresbiteral, dar nicidecum în ziua alegerii.

Sasca-română la 4 Aprilie 1910.

2—3 [20]

George Mihailoviciu

președ. comit. parohial

Traian Secoșanu

not. comit. parohial

În conșlegere cu Oficiul protopresbiteral.

Pentru postul de *învățător* devenit vacant prin abdicere în comuna **Măidan**, protopresbiteratul Oraviței, să escrie concurs cu următoarele.

emolumente:

1. Salar în bani gata 1000 cor.
2. Lemne pe seama învățătorului și a școalei 100 cor.
3. Pentru cortel 50 cor.
4. Pentru adunarea generală și conferințe 40 cor.
5. Relut. de grădină 25 cor.
6. Scripturistica 15 cor.

Alesul învățător va fi deobligat a conduce cântarea busericească în și afară de biserică.

La morți unde va fi poștit 1 cor.

Să indatorează a purta contabilitatea bisericii și a cultului fără taxă.

Pentru serviciile prestate în altă comună, comuna busericească nu acordă nici un emolument.

Alesul învățător este îndatorat a instrua elevii și poporul adult în grădinărit și pomologie unde din partea comunei urbariale va primi și o remunerațiune corespunzătoare anuală.

Va avea a se prezenta în vre-o Duminică ori sârbătoare în biserică spre a-și arăta desteritatea în tipic și cant.

Ceice știu muzica instrumentală și sânt apți a conduce corul reuniunii sânt preferite.

Recursesle ajustate cu toate documentele necesare sânt a să subșterne prin Oficiul protopresbiteral la adresa Comitetului parohial din Măidan.

Măidan din ședința comit. paroh. ținută la 14/27 Febr. 1910.

Nicolae Câmpean m. p.

președinte.

1—3 [23]

Pavel Miclea m. p.

notar.

În conșlegere cu protopresbiterul tractual. **Aureliu Iana** preot.

Tiparul și editura Tipografiei diecezane în Caransebeș.